

Ege Eğitim Teknolojileri Dergisi

Journal of Ege Education Technologies

Cilt 1, Sayı 1, Temmuz 2017, Sayfa 65- 91

İlköğretim 6.Sınıf Öğrencilerinin Uzaktan Öğrenme Deneyimlerinin Değerlendirilmesi: Bir Durum Çalışması

Gökben Turgut

Bornova Halk Eğitim Merkezi,

gokbenyilmaz@gmail.com

Geliş Tarihi: 15.01.2017

Kabul tarihi: 01.04.2017

Yayınlanma Tarihi: 01.07.2017

Özet

Bu çalışmada 6. Sınıf öğrencileri ile Bilişim Teknolojileri dersinde yürütülen uzaktan öğrenmenin öğrenci deneyimleri nitel araştırma yöntemi, durum çalışması deseniyle araştırılarak değerlendirilmiştir. Amaç literatürde çok yer bulmayan küçük yaş gurubu öğrencilerle uzaktan öğrenme uygulaması yapılarak, öğrenme ortamının gereksinimleri, öğrencilerin olumlu, olumsuz öğrenme yaşantılarını ortaya koyarak, araştırmacılar ve eğitimciler için öneriler sunmaktır. Toplam 23 öğrenci ile 2012-2013 Eğitim öğretim yılının güz yarısında 11 haftalık süreyi kapsayan uzaktan öğrenme uygulaması sonunda öğrencilerle odak grup görüşmeleri yapılarak öğrencilerin öğrenme sürecini değerlendirmesi istenmiştir. Süreç sonundaki başarı, katılım düzeyi ve öğretmenlerin genel olarak değerlendirmeleri olumlu yönde olmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim 6. Sınıf, Uzaktan Eğitim, Bilişim Teknolojileri Dersi, Öğrenci Deneyimleri

Ege Eğitim Teknolojileri Dergisi

Journal of Ege Education Technologies

Cilt 1, Sayı 1, Temmuz 2017, Sayfa 65- 91

Evaluating Distance Learning Experiences Of 6th Grade Students: A Case Study

Abstract

In this case study, distance learning experiences that was carried out in the information technologies course with 6th grade students were investigated and evaluated. It is aimed: (1) to carry out a distance learning training with an early age student group (2) to find out the negative and positive learning experiences of participants and requirements of a d-learning environment (3) to give suggestions to researchers and pedagogues who want to conduct such a training program. The study was carried out with 23 students. At the end of the training program that had consisted of 11 weeks period in fall semester of 2012 – 2013, focus group discussions were performed with the participants and they were asked to evaluate the learning process. The success, participation level and general evaluations of the learners were positive.

Keywords: Primary School, 6th Grade, Distance Learning, Information Technologies, Students Experiences, Case Study

Giriş

Teknolojinin gelişimiyle birlikte eğitim ortamları da bu teknolojik olanaklardan hergeçen gün daha fazla yararlanmaktadır. Bilgi artmakta ve ortaya çıkan bu bilgiyi paylaşmak, yenilikleri öğrencilerin izleyebilmelerini sağlamak, çağın ihtiyaçlarına uygun bireyler yetiştirmek eğitim-öğretimin en önemli amaçlarından biridir. Eğitim hedeflerinin ortak hareket alanının odağında “birey”, yaşantı alanı olarak “toplum” ve çağın bilim ve teknoloji birikimi olan “bilgi” eğitim programlarının evrensel nitelikli öğeleridir(Çelik, 2006, s.14). Bilimle ilgili tüm gelişmeleri öğrencilere aktarabilmek için eğitim-öğretim saatleri yetememektedir. Çağdaş toplum o kadar hızlı değişmektedir ki kendimizi bugüne uyum sağlamada ve geleceğe hazırlamada güçlük çekmekteyiz. Toplumsal değişimle yaşamaya ve bu değişimleri anlamaya yardımcı olmak için okullardan medet ummaktayız. Ancak okullar değişimin öncüsü olmaktan çok arkasında kalan özelliklerini korumaktadırlar(Döğrenci15el, 2012, s.37). Dolayısıyla bireylerin eğitim-öğretim saatleri dışında da mekân ve zamandan bağımsız fakat programlı bir eğitime devam edebilmesi ihtiyacı doğmuştur.

Son zamanlarda uzaktan eğitim sisteminin, bireylerin öğrenme ve eğitim ihtiyaçlarını sürekli karşılayarak öğrenmeyi yaşam boyu bir süreç haline getirme konusunda önemli bir hizmet alanı olarak kullanımının yaygınlaştığı açıktır(Oral, 2012, s.173). 20.yy içinde, uzaktan eğitim, kalkınmış ve kalkınmakta olan ülkelerin eğitim sistemleri içinde hızlı bir şekilde gelişmiş ve yer almış, 21.yy eğitim sistemine de son derece önemli bir alternatif olmuştur(İşman, 2011, s.126). Gelişmiş ülkelerde, üniversite eğitimi sonuna kadar her öğrenci en az 10 tane uzaktan eğitim almış olmaktadır. Türkiye’de yeni yeni yaygınlaşan e-öğrenme anlayışının sadece üniversite eğitiminde sınırlı kalmayıp, daha alt kademelerdeki öğrencilere de fırsat olarak sunulması gerekmektedir.

Bireyin öğrenme hızını kendisinin belirlediği, etkileşimin yoğun olduğu uzaktan eğitim ortamları sayesinde öğrenen temelli, aktif öğrenme gerçekleştirilebilmektedir. Sınıf içinde öğretmen her öğrenciye göre hızını ayarlayamadığı gibi, her yaşanan sorun ya da söz hakkı için öğrencilere fırsat tanıyamamakta ve her öğrenciye geribildirimde bulanamamaktadır. Bilgi teknolojileri, eğitim yönetim sistemleri kullanılarak yapılan başarılı uzaktan eğitim uygulamaları, hem öğrenci hem öğretmen hem de kurum için zamandan, mekândan, maliyetten tasarruf sağlayarak bireylerin didaktik gelişim süreçlerine önemli katkı sağlamaktadır. Uzaktan eğitimin sunduğu e-öğrenme ortamlarının diğer avantajlarından biri de, bireyi amaçlanan konuda eğitirken, bilgi teknolojileri kullanım konusunda da eğiterek kişisel ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunmasıdır.

Günümüzde uzaktan eğitim uygulamalarının büyük bölümü üniversite öğrencileri ve yetişkin eğitiminde kullanılmaktadır. Çünkü iç motivasyon, bağımsız çalışabilme yeteneği, sorumluluk bilinci yaşla beraber artmaktadır. Fakat çağın yetişen yeni nesilleri doğdukları ilk günden itibaren teknolojiyle iç içe yaşadıkları için e-öğrenme uygulamalarında araçların kullanımıyla ilgili yabancılık çekmemektedirler. Bu önemli unsur göz önünde bulundurulduğunda, bir e-öğrenme ortamı ilkökul ve ortaokul öğrencilerinin eğitimleri açısından avantaja dönüştürülebilir.

Bu araştırmada çoğunlukla üniversite ve yetişkin eğitiminde kullanılan uzaktan eğitim uygulamalarının 6.sınıf gibi daha alt kademede bir örneği geliştirilerek 23 öğrenciden oluşan bir gruba eğitimsel katkıları değerlendirecektir. Yapılan alanyazın incelemesinde ortaokul yaş dönemi çocuklar için uzaktan eğitim uygulamalarının eksikliği fark edilmiştir. Bu çalışmayla ilgili alanyazındaki eksikliğin

giderilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada hazırlanacak e-öğrenme ortamı öğrenciler ve öğretmen(araştırmacı) tarafından test edilerek öneriler, eksiklikler, sınırlılıklar, kazanımlar ortaya konacaktır. Böylece aynı alanda uygulama geliştirmek isteyen kişilere-eğitimcilere deneyimler aktarılacaktır. Benzeri eğitimler vermek isteyen sanal eğitim tasarımcılarının faydalanması, fikir ve bakış açısı sahip olması sağlanacaktır.

YÖNTEM

Amaç

Bu araştırmanın amacı, yapılandırmacı ve davranışçı öğrenme kuramlarına göre hazırlanan bir bilişim teknolojileri sanal sınıfının nasıl oluşturulabileceğini ortaya koymak üzere 11 haftalık bir çalışma yaparak ortamın ve elektronik materyallerin özelliklerinin katılımcılara katkılarını değerlendirmektir. Tasarlanan uzaktan eğitim ortamında kullanılan renkler, metinler, resimler, videolar, alıştırmalar, etkinlikler, yarışmalar, güdüleme ve dikkat çekme yöntemleri, geribildirimler, testler, öğrenci-öğretmen, materyal-öğrenci etkileşimi derinine incelenerek öğrenciye katkıları ve olumsuz yönleri tartışılacaktır. Böylece 6. sınıf somuttan soyut işlem dönemine geçiş sınırındaki çocukların sanal ortamdaki öğretimsel ihtiyaçlarının neler olduğu ile ilgili fikir, görüş sağlanacaktır. Öğretmenin uzaktan eğitimdeki pedagojik, sosyal, yönetsel, teknik ve tasarımcı rolleri irdelenecektir. Örneğin devamsızlık yapan öğrencilerin tekrar ortama kazanımı için bir takım stratejiler uygulanarak bu stratejiler yorumlanacaktır. Katılımcıların çalışma sonunda elde ettiği akademik başarı 2 sınav ile ölçülerek uzaktan eğitimin başarısı nicel verilerle de ölçülecektir. Öğrencilerin ortama bağlanma sıklıkları, ödev yapma durumları takip edilerek, eğitim ve ortam tasarımının bağlayıcılığı hakkında yorum yapılacaktır. Bu araştırma, Ege Üniversitesi BÖTE Yüksek Lisans Programında yürütülen “Uzaktan Eğitimde Kuram” dersinde tasarlanan bir e-öğrenme ortamında yürütülmüştür. Çalışmanın sonunda katılımcılar “Katılım Sertifikası” alarak özgeçmiş/CV’lerine önemli bir katkı sağlamıştır. Öğrenciler 11 hafta sürecek eğitimin sonunda “Ms Word” eğitimini tamamlamış olup, böylece kişisel ve ilerideki yaşamı için mesleki becerilerine bir değer “Bilgi Okur-Yazarlığı” katmış olacaktırlar. Aynı zamanda uzaktan eğitimi deneyimleyen katılımcıların alternatif eğitim yöntemlerini kullanabilme algısı gelişecektir. Katılımcılar için öğretmen ve okul “programlı öğretime” ulaşmada tek kaynak olmaktan çıkacak, öğrenciler gelecek yaşantısında sanal ortamları daha verimli kullanma konusunda bilinçlenecektir.

Araştırma Soruları

Çalışmada “6. Sınıf bilişim teknolojileri dersinde uygulanan uzaktan eğitimde, yaşanan öğrenci deneyimleri nelerdir?” sorusunun yanıtlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Uzaktan eğitim uygulamasının öğrencide yarattığı olumlu öğrenme yaşantıları nelerdir?
2. Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamındaki bulunması gereken özellikler hakkındaki görüşleri nelerdir?

3. Uzaktan eğitimde öğrenci katılımı ve başarısı ne olmuştur?
4. Videoların ve ortamın niteliği, öğrencilerin duyuşsal özelliklerini nasıl etkilemiştir?
5. Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamında yaşadıkları sorunlar nelerdir?

Araştırma Deseni

Bu çalışmada 11 haftalık bir uzaktan eğitim sürecinin öğrencilere katkıları araştırılacaktır. Uzaktan eğitim platformu, katılımcılar, yaşanan olumlu-olumsuz deneyimler, sürecin işleyişi, öğrencilerin başarı-başarısızlıkları, öğrenci ihtiyaçları ayrıntıları ile incelenip kavramsal bir bağlam oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırma “bütüncül tek durum çalışması” deseninde yürütülmüştür. Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Yani duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler, vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır. (Yıldırım, Şimşek, 2012, s.77)

Eğitim süresince katılımcıların ortam gereksinimleri gözlenmiş, ortamda yapılan değişikliklere verdikleri olumlu-olumsuz tepkiler değerlendirilmiştir. Devam-devamsızlıkları, ödev gönderme durumları, ödevlerini ne zaman gönderdikleri, ara test başarıları, sınav başarıları, ortamda zorlandıkları konular, öğretmene geri bildirimde buldukları sorunları, bilişim teknolojilerini kullanabilme yeterliliklerinin uzaktan eğitime katılımlarını nasıl etkilediği, sonuç olarak olumlu ve olumsuz öğrenme yaşantıları değerlendirilmiştir.

Uzaktan Eğitim Ortamı Özellikleri

Her kullanıcıya birer kullanıcı adı ve şifresi, bir tane e-posta hesabı verilmiştir. Katılımcılar derslerini izleyip, ödevlerini yapabilmek için bu hesaplarını kullanmıştır. Hazırlanan websitesinin yönetici arayüzü, kullanıcı arayüzünden farklıdır. Öğretmen bu arayüzden;

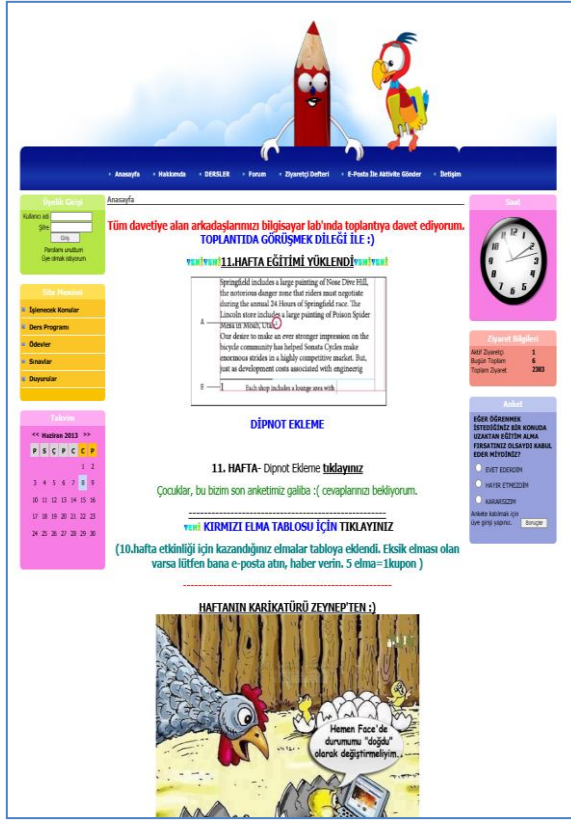
1. Ödevleri yükler, gelen ödevleri alır.
2. Eğitim ve alıştırma yükler.
3. Anketler düzenler.
4. Yarışmalar ve sınavlar yapar.
5. Katılımcılara mesaj ve e-posta gönderip-alır.
6. Devamsızlıkları-saat kaçta-hangi gün-ne kadar bağlandıklarını görür.
7. Katılımcıların haftalık derslere yorumlarını okur.

Yönetici arayüzünde öğretmen sanal ortamda aynen sınıf ortamındaymış gibi (hatta daha ileri boyutta) her türlü etkinlik ve bu etkinliklerin takibini yapmıştır.

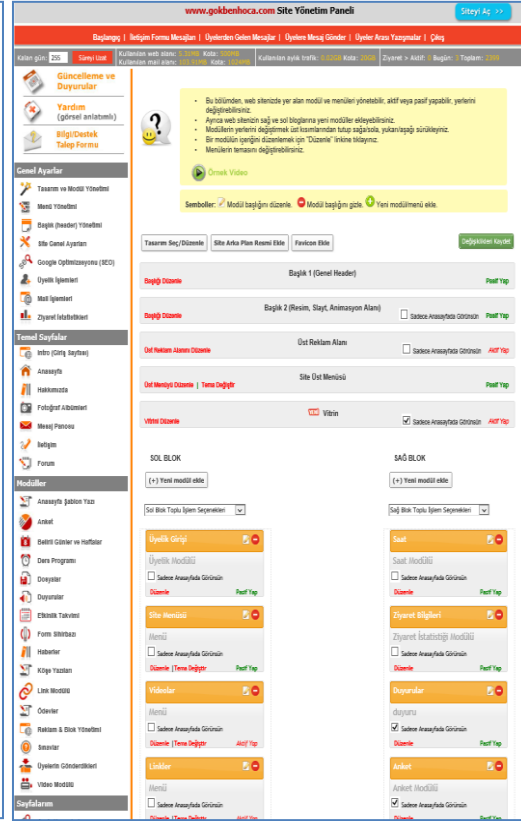
Öğrenci ise kullanıcı arayüzünden;

1. Eğitimlerini haftalık takip eder.
2. Ödev, ara test, sınavlarına ulaşır yaparak, sonuçlarını öğretmene gönderir.
3. Anket oylar (beklentilerini, sıkıntılarını belirtmek üzere).

4. Öğretmene mesaj-eposta gönderip alır.
5. Eğitimlerin altına yorumunu yapar, sorunları olduğunda geribildirimde bulunur.
6. Sitede kimlerin çevrimiçi olduğunu görür.
7. Ziyaret defterini kullanarak arkadaşları ve öğretmeni ile etkileşir.

Şekil 1. Öğrenci Kullanıcı Arayüzü

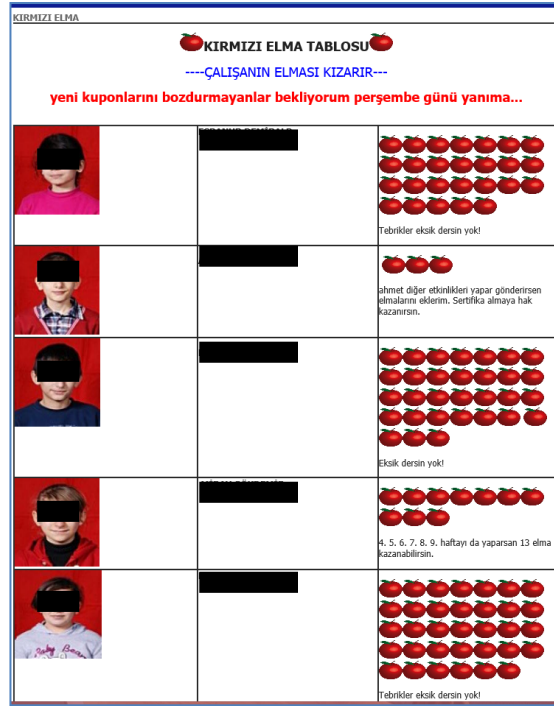

Şekil 2. Öğretmen (Yönetici) Arayüzü

Tüm yapılan etkinlikler, ekran görüntüleri ve etkileşimler anlık olarak araştırmacı-öğretmen tarafından kayıt altına alınmıştır. Katılımcıların ortamdaki, derslerden, ödevlerden, etkinliklerden, sınavlardan nasıl etkilendikleri, ortamı-öğretmeni nasıl etkiledikleri, bunun doğrularını incelenip her boyutuyla değerlendirilecektir. Nitel araştırmada durum çalışması, bir olayın yoğun bir şekilde çalışılması ile ilgilidir (Glesne, 2013, s.30)

Yürütülecek eğitim 2012-2013 Eğitim Öğretim yılının 2. Dönemini kapsamaktadır. 11 hafta sürecek uzaktan eğitimde öğrenciler temel düzeyde kelime işlemci program kullanım dersleri almıştır. Dersler haftalık olarak yüklenmiştir. Öğrenciler her hafta öğretmeni tarafından Apowersoft Free Screen Recorder programı kullanılarak hazırlanan videoları izleyerek, çeşitli etkinliklere (bulmacalar, uygulamalar, testler, yarışmalar, oyunlar vb.) katılmada bulunmuşlardır.

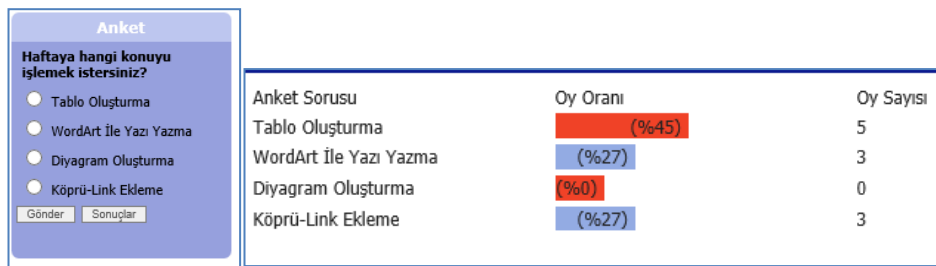
Öğrenciler ödevler konusunda serbest bırakılarak, kendilerini ifade edebilmeleri, öğrendikleri bilgileri günlük hayatlarına transfer edebilmeleri için esneklik sağlanmıştır. Ölçme değerlendirme araçları olarak testler ve kırmızı elma tabloları kullanılmıştır. Kırmızı elmalar, kuponlara ve hediyelere dönüştürülerek öğrenciler ödüllendirilmiştir.

Şekil 3. Kırmızı Elma Tablosundan Bir Kesit

Öğretmen geri bildirim ve etkileşim için genellikle ana sayfayı kullanırken, ziyaretçi defteri, özel mesaj, forum, sayfa altı yorumları (her web sayfası altında yorum yazılabilen bir alan bulunmaktadır) kullanmıştır. Öğretmen öğrencilerle iletişimde resmiyet yerine samimi bir dil kullanmayı tercih etmiştir.

Konular eğitime başlamadan belirlenmiş ve öğrencilere duyurulmuştur, fakat 3. haftadan itibaren öğrenciler ana sayfada yayınlanan bir anket ile haftaya hangi dersi işlemek istediklerini kendileri seçmiştir. En çok oy alan konu bir sonraki hafta işlenecek konu olmuştur.

Şekil 4. Örnek Anket Sorusu ve Sonucu

Hazırlanan videolar Youtube'a yüklenmiş, yönetici arayüzünde sayfaya gömülerek sitede yayınlanmıştır. Videonun yanında konu ile ilgili temel noktalara resimler ve şekiller kullanılarak vurgu yapılmıştır.

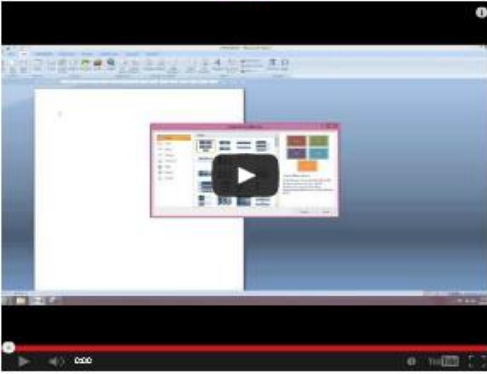
10.HAFTA

GEÇTİĞİMİZ HAFTA;
Sütun oluşturmayı öğrendik.
Kesme eklemein sütun oluşturmada en önemli püf noktalardan biri olduğunu gördük.
Bilgi yanlışmasına katılan herkese teşekkürlerimi iletiyorum. **Cünkü tüm cevaplar doğruydü.**
Herkesi tebrik ediyorum

BU HAFTA DA;
Yine anket sonuçlanmıza göre en çok oy alan **"Diyagramlar"** konusunu işleyeceğiz.
Bu hafta göndereceğiniz etkinliklerin çıktısını alıp koridorda panoya asmayı düşünüyorum.
Bana katılanlar elime mum diksin :))

KEYİFLİ SEYİRLER DİLİYORUM...

VIDEO

1. ADIM- EKLE'Yİ TIKLA

2.ADIM- DİYAGRAMINI SEÇ

Yorumlar - Yorum Yaz

Şekil 5. Bir Ders Sayfası Örneği

Çalışma Grubu

Örnekle İzmir Kemalpaşa İlçesinde bir devlet ortaokulunda 23 tane 6. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Okulda 3 tane 6. sınıf bulunmaktadır ve katılımcı grup bu 3 tane 6. Sınıftan (A-B-C

Şubeleri) 6-A şubesi olarak seçilmiştir. Örneklem seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Bu seçim uzaktan eğitimin yanı sıra sınıf öğrencileriyle yüz yüze iletişimin devam etmesi gerekliliğinden doğmaktadır. Araştırma sonuçlarının güvenilirliği ve genellenebilirliği etkilememesi için araştırmacı tehditlere karşı bir takım stratejiler uygulamıştır. Örneklem kolay ulaşılabilir seçilmesinin yapılan çalışmaya ayrılan vakit açısından, toplanan verilerin ve uygulanan eğitimin kalitesini arttırdığı düşünülmektedir.

Sınıf okul içinde tüm öğretmenlerin memnun olduğu, diğer 6. sınıflara kıyasla daha başarılı görülen bir sınıftır. Araştırmacı aynı zamanda bu sınıfın sınıf öğretmeni olduğu için öğrencilerle iletişimi sık, açık ve nettir.

Şekil 6. Katılımcılar Okul Bilgisayar Laboratuvarında

Öğretmen katılımcı velileri ile son 6 ay içinde 2 veli toplantısında ve zaman zaman velilerin okula ziyaretinde 2 ile 5 kez arasında görüşmeler yapmıştır. Sınıfta 4 üstün başarılı, 5 başarılı, 9 orta derecede, 5 düşük başarıya sahip öğrenci bulunmaktadır.

Örneklem Demografik Yapısı ve Sosyoekonomik Düzeyi

Katılımcı grup 13 kız, 10 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Yaşları 11-12 arasında değişmektedir. Birçoğu kendini güzel ifade eden, 4 tane içine kapanık, sosyalleşememe sorunu yaşayan öğrencilerden oluşmaktadır. İçine kapanık öğrenciler için velileri rehberlik servisinden yardım almasına rağmen sorunları çözülememiştir. Ebeveynleri tarafından sosyalleşmelerine yardımcı bir sosyal aktivite aranmaktadır. Bu eğitim onların sosyalleşebileceği bir ortam olacağı düşünülmüştür. Çünkü insanlar çoğunlukla sanal ortamlarda daha rahat davranabilmektedir. Bu öğrencilerin sanal ortamda öğretmenle daha rahat etkileşebilecekleri düşünülmüştür. Öğrencilerin genel olarak sosyoekonomik düzeyi düşüktür. Aylık gelir miktarı 600-1500 arasında değişmektedir. Aileler ya tarımla uğraşmaktadır ya da çevredeki fabrikalarda işçi statüsünde çalışmaktadır. Öğrencilerin birçoğunun evinde bilgisayar ve interneti yoktur. Bu sebeple öğrencilerin öğretmen okulda olmadığı zamanlarda bilgisayar laboratuvarında çalışabilmeleri imkânı sağlanmıştır. Öğrenciler okul çevresinde oturmakta, okula yürüyerek gelmektedirler. Mahalle küçük olduğu ve herkes birbirini tanıdığı için öğrenciler okul çıkışında ya birbirlerinin evinde ödev yapmakta, ya okulda resim, edebiyat, spor, satranç, maket uçak yapımı gibi egzersizlere katılmakta ya da okulun yanında “set” ismi verilen futbol

sahasında mahalle maçı yapmaktadırlar. Katılımcılar ve ebeveynleri okul dışı aktivitelere hem alışkın hem de isteklidir.

Katılımcılar daha önceki yıllarda “Bilişim Teknolojileri” dersi almamıştır. Hiçbir uzaktan eğitim, e-öğrenme ortamına bağlanmamıştır. Bilgisayar kullanımı konusunda facebook, twitter, youtube, google (arama motoru) dışında kullanmayı bilmemektedirler. 2012-2013 eğitim öğretim yılında haftada 1 saat olmak üzere BT dersi almaktadırlar. MS Powerpoint, MS Publisher gibi bazı office programlarında temel düzeyde çalışma yapabilmektedirler.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama araçlarında çeşitlemeye gidilerek toplanan verilerin birbiri ile teyidi sağlanmıştır. Araştırmacının araştırmanın iç geçerliliğini sağlamada kullandığı stratejilerden biridir. Veri toplama araçları olarak görüşme ve doküman incelemesi yapılmıştır.

Katılımcılarla eğitim sonunda 2 odak grup görüşmesi düzenlenmiştir. Odak grup görüşmeleri 10 ve 9 kişiden oluşmaktadır. Görüşme soruları hazırlanma aşamasında uzaktan eğitim alan uzmanı ve nitel araştırma alan uzmanı öğretim görevlilerinden yardım alınmıştır. Alanyazından faydalanılarak bir soru havuzu oluşturmuştur. Görüşme soruları hazırlama aşamasında uzaktan eğitim alan uzmanı ve nitel araştırma alan uzmanı öğretim elemanlarından görüş alınmıştır. Sorular hazırlandıktan sonra küçük bir gruba uygulanarak pilot bir çalışma yapılmıştır ve soruların bir kısmı tekrar düzenlenmiştir. Görüşme soru tipleri: yaşantı-davranış soruları, fikir soruları ve duyguya yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Görüşme okulda çalışma saatleri içerisinde yapılırsa öğrencinin okul ortamında araştırmacıyı öğretmen statüsünde görmesinin, vereceği bilgilerin samimiyetini engelleyeceği düşünüldüğü için görüşmeler hafta sonu okulda bilgisayar laboratuvarında, sakin bir ortamda, dersler yokken düzenlenmiştir. Kamera kaydı için öğrencilerden izin istenmiştir. Kamera kayıtlarındaki veriler yorumdan uzak bir şekilde yazıya dökülmüştür.

Doküman incelemesi ile öğrencilerin ödevlere katılımları, sınav ve quizlerden aldıkları puanlar nicel olarak değerlendirilmek üzere kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde veriler diğer veriler ile karşılaştırılmıştır.

Veri Çözümlemesi

Görüşme ve doküman incelemesinden çıkan veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Önce alanyazın taraması yapılmıştır, bu taramadan elde edilen kavramsal çerçeve içinde kodlar oluşturulmuştur. Veriler toplanıp analiz edilirken tekrar kodlar oluşturulmuştur. Alanyazına dayalı kodlamada veri analizi sırasında oluşan kodlamaya kıyasla eksiklikler varsa, yeni oluşan kodlar ilk kodlamaya eklenerek ya da değiştirilerek kodlamanın son şekli verilmiştir. Bu tür kodlama sürecinde, genel kategoriler ya da temalar önceden belirlenir ve bu temalar altında yer alabilecek olan daha ayrıntılı kodlar, verilerin incelenmesi sonucu ortaya çıkar(Yıldırım, Şimşek, 2011, s.232).

Kodlardan yola çıkarak verileri, genel düzeyde tanımlayabilen temalar bulunmuş, böylece veriler belli başlıklar altında toplanıp kategorize edilmiştir. İlk başta fazla sayıda tema oluşmuştur. Bu temalar da kendi aralarında ilişkilerine bakılarak, gruplandırılıp daha üst düzey temalar altında birleştirilmiştir. Sınıflandırmanın yapılmasının ardından veriler bu kategori başlıkları altına yerleştirilmiştir.

Etik Konular

Katılımcıların bu çalışmada yer alma izini, katılımcılar 18 yaşından küçük oldukları için velilerinden alınmıştır. Okula çağırılarak bilgisayar laboratuvarında çalışmayı anlatan bir toplantı yapılmıştır. Ardından öğrencilere davet mektubu verilerek, velilerine imzalatmaları istenmiştir. Katılımcılara ve ailelerine çalışmada elde edilen bilgi, bulguların onların izni olmadığı sürece hiçbir yerde yayınlanmayacağına, kimliklerinin teşhir edilmeyeceğine, çalışma sonuçlarının ve raporların veliler ve katılımcılarla bir toplantıda paylaşılıp nihai şeklinin oluşturularak yayınlanacağına dair bilgi verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik, nitel araştırmacının araştırdığı durumu, olduğu gibi ve olabildiğince objektif gözlemesi anlamına gelir. Görüşmelerde katılımcılar ile araştırmacı arasındaki ön yaşantılar bir kenara bırakılarak olabildiğince yansız dinlenmiş ve tüm sözleri profesyonel olarak video kaydına alınmıştır. Sadece duyulan, kayda alınan ve yazılanlar verileri oluşturmuştur. Verilerin çözümlenmesi kısmı araştırmacının yorumundan uzak tutulmuştur. Verilerin çözümlenmesinde kodlar oluşturulmuş, sonra bu kodlar belli başlıklar altında kategorize edilmiştir. Kodlanması ve kategorize edilmesi kısmında başka bir araştırmacıdan yardım alınmış ve doğruluğu teyit edilmiş, gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Öğrencilerle görüşme esnasında okul ortamı tercih edilse de derslerin olmadığı, okulun kapalı olduğu tatil günleri tercih edilmiştir. Böylece bu araştırmanın okul yaşantısıyla bir ilişkisi olduğu, olacağı, görüşmede söylediği sözlerin onun okul yaşantısını etkileyeceği hissine kapılması engellenmiştir. Katılımcı daha rahat konuşmuş, uzaktan eğitimle ilgili olumlu-olumsuz tüm yaşantılarını aktarmıştır. Bu sayede araştırma, geliştirilen eğitim ve eğitim ortamı hakkında deneyimleri benzer şartlara sahip uzaktan eğitim vermek isteyen eğitimcilere-araştırmacılara sunabilecek, yaşayacakları olası sorunlar hakkında ön bilgi edinmelerini sağlayabilecektir. Eğer bir araştırmada toplanan veriler geçerli ise aynı türden başka bir araştırmada aynı olmasa bile benzer bilgileri elde etme olasılığı yüksektir(Yıldırım, Şimşek, 2011, s.256).

Geçerliliğin sağlanması için uygulanacak bir diğer strateji veri toplama araçlarında çeşitliliğin sağlanmasıdır. Böylece bir araç ile toplanan veri başka bir araç ile teyit edilecektir. Görüşme ve doküman incelemesi veri toplamada kullanılacak araçlardır. Araştırmacı çalışmada gerekli gördüğü durumlarda görüşme sorularını yeniden düzenleyebilmiş, bir veriyi birkaç soruda teyit edebilecek esnekliğe sahip olmuştur.

Örneklem farklı başarı düzeylerine sahip öğrencilerden oluşmaktadır. Örneklemde başarı düzeyi çeşitlenmesi yapılarak değerlendirmenin evrende oluşturulabilecek ortalama bir sınıf düzeyini temsil etmesi sağlanmıştır. Bu da yaklaşık her öğrenci düzeyine ait bulgular elde edileceğini göstermektedir. Örneğin “içten motivasyonlu”, “dıştan motivasyonlu”, “düşük motivasyonlu” gibi farklı grup öğrencileri üzerindeki faydaları ayrı ayrı görülebilecektir.

Toplanan veriler katılımcılarla görüşülerek teyit edilmiştir. Böylece öğrencinin heyecanlanması, kendini ifade edememesi, araştırmacının yanlış anlamalarının doğuracağı geçersiz sonuçlar önlenmiştir. Ayrıca verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması süreçlerinde başka bir uzman araştırmacı tarafından teyit alınmıştır.

Güvenirlilik için öncelikle araştırmacının rolü çalışmada tanımlanmıştır. Araştırmacının aynı zamanda eğitimin öğretmeni olacağı, katılımcıları daha önceden tanıdığı, etkileştiği, bazı ön yargılarının olabileceği fakat bunların farkında olduğu, uzak kalmak için bir takım stratejiler uygulayacağı araştırmacının rolü bölümünde açık bir şekilde belirtilmiştir.

Katılımcıların sosyoekonomik durumları, okul başarıları, sosyal ortamlarda bulunma sıklıkları, aileleri, kültürleri, beklentileri, ön bilgileri, hazır bulunuşlukları, BT kullanma becerileri, kendilerini ifade etme becerileri ayrıntısıyla belirtilmiştir. Böylece örneklemden elde edilen verilerin hangi koşullarda sağlandığı açıklanmıştır. Öğrenciler ve uzaktan eğitim ortamı resimler yardımıyla anlatılmıştır. Böylece benzer araştırma yapan araştırmacılar örneklem ve sosyal, görsel ortam oluştururken bu tanımlamaları dikkate alabilecektir.

BULGULAR

Verilerin kodlanması sonucu elde edilen bulgular görüşme soruları (Ek-4) başlıkları altında sunulmaktadır.

Uzaktan öğrenme ortamında öğrencileri en çok etkileyen özellikler neler olmuştur?

Eğitimi ve eğitim ortamını değerlendiren öğrenciler, mutluluklarını öğrenmek, ödevlere katkı sağlamak, icat yarışması, forum ve karikatür etkinliği, diyagram oluşturma, sayfa kenarlığı ekleme, dipnot ekleme, bilgi yarışmaları, ödevler, meslekler etkinliği, elmalar, elma videosu ve ziyaretçi defterini kullanma şeklinde belirtmişlerdir.

Tüm öğrenciler kazanılan kırmızı elmalarla öğretmenin hazırladığı komik videonun (elma videosu) hoşlarına gittiğini belirtmiştir.

İkinci sırada mutluluk duydukları etkinliğin "İcat Yarışması" olduğunu şu ifadelerle belirtmişlerdir:

"Öğretmenim icatlarımız vardı, ben onu çok sevdim." Öğrenci10, "Arkadaşlarımla yaptığımız icatlar çok hoşuma gitti." Öğrenci1

Öğrenciler öğrenme etkinliğinin oyunlaştırılmasından büyük keyif almıştır. Yarışmalar öğrencileri rekabete sürükleyerek heyecan duymalarını sağlamıştır. Öğrenciler videoyu izleyip "Word'de Resim Ekleme ve Şekil Çizme" konusunu öğrendikten sonra bir icat tasarlayıp, öğrendikleri MS Word özelliklerini kullanarak icadın çizimini yapıp, daha sonra web sitesi üzerinden birbirlerini oylamışlardır.

Şekil 7. İcat Yarışması Duyuru Ekranı

Üçüncü sırada ise öğrenmenin kendilerinde yaşattığı mutluluk duygusunu şu şekilde ifade etmişlerdir:

"Bilgisayar konusunda bilgili olmak beni çok mutlu etti." Öğrenci5, "[Beni mutlu eden] Bilgisayarlar hakkında daha çok şey öğrenebilmemiz." Öğrenci15, "Öğretmenim ben önceden Word belgesi falan açmayı bilmiyordum. Onu öğrendim." Öğrenci1

Öğrenme ile aynı oranda elmalar etkinliğinde ve forum ve karikatür etkinliğinde mutlu olduklarını söyleyen öğrenciler memnuniyetlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

"Elma tablosunda yüksek puan almak beni mutlu etti." Öğrenci2,

"[Beni mutlu eden] Kırmızı elmaların kupona çevrilmesi." Öğrenci3,

"Elma sembolü de beni çok mutlu etmişti." Öğrenci4,

"Forumumuza ilk karikatürler eklendiğinde onda çok eğlenmişim." Öğrenci11,

"Karikatürlerden çok hoşlandım." Öğrenci5

Öğrenciler son 3 haftada kullandıkları forumda öğretmen tarafından açılan Gülmece-Güldürmece konu başlığı altında bilişim teknolojileri ile ilgili karikatürler paylaşmış, her hafta haftanın karikatürü seçilerek ana sayfada yayınlanmıştır(Şekil 1).

İki öğrenci ise öğrendiklerinin ödevlere sağladığı katkıdan mutluluk duyduğunu belirtmiştir:

"Word'ü verimli bir şekilde kullanabilmek ödevlerime katkı sağladı." Öğrenci5,

"Word belgesini falan bilmiyordum. Ama bu şey [eğitim] sayesinde, 2 tane ödev verildi bana bu konu hakkında, onları yapabildim." Öğrenci6

Öğretmen tarafından ödevler öğrencilerin okul yaşantısıyla ilişkilendirilerek, öğrenilen bilgilerin günlük hayata transfer edilebilmesi amaçlanmıştır. Örneğin WordArt konusu işlenirken öğrencilerden WortArt kullanarak ödev kapağı hazırlamaları istenmiştir.

Yine iki öğrenci ziyaretçi defterini kullanmaktan hoşlandıklarını belirtmiştir:

"Ben ziyaretçi defterini çok sevdim arkadaşarımla bol bol konuştum." Öğrenci7,

"[Beni mutlu eden]Her zaman arkadaşarımla konuşabilmek siteden." Öğrenci8

Daha sonra birer öğrenci derslerde yapılan çeşitli etkinlikleri diyagram oluşturma, sayfa kenarlığı ekleme, dipnot ekleme, bilgi yarışmaları, ödevler, meslekler etkinliğinden mutluluk duyduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin not olmamasına rağmen eğitime devam etme isteklerini ne etkilemiştir?

Birçok eğitimci ve insan not ve karneyi öğrenciyi çalışmaya sevk eden önemli bir unsur olarak görür. Fakat bu çalışma sonunda öğrencilerin eğitimde beklenilenden yüksek başarı ve devam sağladığı görülmüştür. Bu soruya cevapta öğrencilerin eğitimsel beklentileri ortaya konmaya çalışılmıştır.

İlk sırada *öğrenme isteği*, ikinci sırada *eğitimi keyifli ve eğlenceli bulma*, üçüncü sırada *boş zamanları değerlendirme* ve daha sonra *kendini ifade etme*, *öğretmeni memnun etme* ve *bilgisayarı sevmeye* gelmektedir.

Öğrenciler eğitime katılımında duydukları isteği *öğrenme isteğine* bağlarken aynı zamanda notun onlar için çok önemli olmadığını şu ifadeleri kullanarak anlatmışlardır:

"Çünkü o çalışmalarımız sınavlardaki düşük not aldığımız gibi karneye geçmiyor. Her sınavda yeni bir şeyler öğreniyoruz." Öğrenci9,

"Mesela bir işi bir insan karşılıksız yapmaz. Herkes çıkarı için yapar. Çünkü mesela bizim öğrenmemizin size bir faydası olmicak[olmayacak]. İlerde daha iyi yerlere gelebilmek için." Öğrenci8,

"Bence herşeyin sonunda bir puan olması gerekli değil çünkü bence öğrenmemiz daha önemli." Öğrenci10

Eğitimi eğlenceli ve keyifli bulanlar ise şunları söylemiştir:

"İşin ucunda puan olmasa da not olmasa da her hafta onu yapmak çok eğlenceliydi. Çok sevindirici bir şeydi." Öğrenci1,

"Onları yaparken canım hiç sıkılmadı. Yani onları yaparken ödevleri yaparken eğlendim." Öğrenci17,

"En başında güzel başlamıştık, sonra ben devam ettim. Siz sizin anlattıklarınızı keyifle dinledim." Öğrenci13

Eğitimi boş zamanlarını değerlendirme olarak görenler fikirlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Boş zamanlarımı değerlendirmek için güzel bir etkinlik oldu benim için.” Öğrenci5,

“Bu sayede boş zamanlarımı değerlendirdim. Boş boş bilgisayar başında oturmadım.” Öğrenci7

Bir öğrenci bilgisayarla vakit geçirmeyi sevdiğini belirtirken, bir öğrenci

“öğretmenim ben ileride bilgisayarla ilgili bir meslek seçmicem[seçmeyeceğim], ama hayallerimi aktardım oraya.” Öğrenci4,

diyerek eğitimde kendini ifade etme şansını yakaladığını belirtmiştir. Bir öğrenci ise eğitime devam etme isteğini “öğretmenini mutlu etmeye” bağlamıştır.

Uzaktan eğitimin olumlu özellikleri nelerdir?

Uzaktan eğitimin olumlu özelliklerini ilk sırada *tekrar şansı verme* ve *bireysel çalışma imkanı sağlama* olarak değerlendiren öğrenciler ikinci sırada *sanal olma, anında dönüt alma, araştırmaya yönlendirme* olarak, üçüncü sırada ise *boş zamanları değerlendirme, zaman ve mekandan bağımsız çalışabilme, internetteki kötü içeriklere alternatif* olarak belirtmişlerdir.

Uzaktan eğitim *tekrar şansı* verir diyen öğrencilerden örnek ifadeler:

“Yapamasak da aynı şeyleri baştan bir daha yapabiliyoruz.” Öğrenci15,

“Burada [okulda] tekrar yok, [uzaktan eğitimde]istediğimizde videoyu geriye alıp baştan izleyebiliyoruz.” Öğrenci7,

“Mesela unuttuğumuz bişey olduğunda tekrar tekrardinleyebiliyo[r]dum.” Öğrenci18,

“Videoları tekrar başa sarabiliyordum.” Öğrenci12

Bireysel çalışma imkânı sağlar diyen öğrencilerin düşünceleri:

“Mesela sınıfta da bir sürü kişi var benim yaptığım şeyi beğenmeyebilir, onun hakkında yorum yapabilirler. Bizi kırabilirler.” Öğrenci17,

“Mesela buradayken Öğrenci4 bir etkinliği 3 defa yapmak zorunda kalmıştı Kemal bilgisayarı kapattığı için. Ama evde uzaktan eğitimde öyle bir sorun olmuyor. Kimse karışmadan yapabiliyoruz.” Öğrenci5,

“Ben evimdeki bilgisayarda bir sürü dosyalarım var, siliyorum, yeni dosyalar yüklüyorum. Örneğin buradaki bilgisayarlarda yapacağım ödevlerimi saklayamazdım. Çünkü buradaki bilgisayarları bir sürü insan kullanıyor. Dosyalarımı saklayamıyorum ama evimdeki bilgisayarım da saklayabiliyorum.” Öğrenci6

İki öğrenci ortamın sanal olmasının ilgilerini çektiğini

“Öğretmenim yani geçekte yapılmıyor, sanal alemde olduğu için o yüzden benim hoşuma gitti.”

Öğrenci8 belirtirken, yine başka 2 öğrenci

“Eğer biz okuldaki gibi yapıyor olsaydık sınavları, kağıdın üzerinde hemen göremezdik doğru mu yanlış mı olduğunu. Zaten bilgisayar hangi sorunun doğru hangi sorunun yanlış olduğunu gösteriyor.”Öğrenci6

ifadesiyle uzaktan eğitimin anında dönüt özelliğine vurgu yapmıştır. Yine başka 2 öğrencinin

“...internetten hemen araştırarak doğru cevapları öğrendim.” Öğrenci10

ifadesinden anlaşıldığı gibi uzaktan eğitim öğrencileri araştırmaya teşvik etmiştir.

Diğer öğrenciler

“Boş zamanlarında girebilirsin. Ama boş zamanlarında okula gidemiyorsun.” Öğrenci8,

“O gün derse gelmedim mesela dersleri ödevleri siteden öğrenebiliyorsun.” Öğrenci2,

“Öğretmenim ben de Öğrenci8’e katılıyorum. İnternette kötü kötü yerlere bakmaktansa bu siteye bakmak daha iyi.”Öğrenci4

ifadeleri ile uzaktan eğitimin boş zamanları değerlendirme, zaman ve mekândan bağımsızlık, internetteki kötü içeriklere alternatif olma özelliklerini dile getirmişlerdir.

Uzaktan eğitimin olumsuz özellikleri nelerdir?

Sanal bir ortamda eğitim almanın olumsuz özelliklerini anlatan öğrenciler en fazla *öğretmeni görememe*, sonra *teknik problemler*, daha sonra *internet erişim sıkıntısı* ve birer öğrenci de *yalnızlık* ve *geri bildirim* sorunlarını dile getirmiştir.

Öğretmeni görememe hakkında düşüncelerini şöyle ifade etmişlerdir:

“Burada sizinle daha çok konuşabiliyoruz fakat orada sizinle pek konuşamıyorduk. Özel şeylerimizi konuşamıyorduk.”Öğrenci4,

“Tek sorun uzaktan eğitimde sizi görememem oldu.” Öğrenci5, “Mesela siz buradayken sizi görebiliyoruz ama sitede yüzünüzü göremiyorduk.” Öğrenci3

İkinci sırada öğrenciler uzaktan eğitimde teknik problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir:

“Öğretmenim mesela bazen Öğrenci10 bana bir şey gönderiyordu ikimiz de açırken. Ben bazen özel mesajları göremiyordum, sıfır yazıyordu. O açıdan biraz sık sıkıntı oluyordu...” Öğrenci11

Uzaktan eğitimin zorlanılan özelliklerinde üçüncü sırada *internet erişim sıkıntısı* geliyor:

“Öğretmenim evimizde internet yoktu. Ödev hafta sonuna kalıyor, o zaman geçmiş oluyor [ödevin] tarihi.” Öğrenci12

Yalnızlık çektiğini ve yeterince *geri bildirim* alamadığını belirten birer öğrenci düşüncelerini şöyle açıklamıştır:

“Öğretmenim mesela kimse olmadığı zaman sitede, mesela sınıfta arkadaşlarımız var, sitede bazı kişiler dışında herkes açık olmuyor. Yalnız olduğumuz için. Haftada bir kere ders yapıyoruz ya bi[r] de. Hani bunu 2 günde bir yapsak herkes sık sık girebilir.” Öğrenci3,

“[Öğretmene soru sorduğumda] hemen olmasa da alabiliyordum [cevabını], öğreniyordum. Bir şeyi merak edip sorduğumda bazen hemen bazen geç yanıt alıyordum.” Öğrenci5

Öğrencilerin pekiştireçlerle ilgili düşünceleri nelerdir?

Öğrenciler en fazla *elmaları* beğendiklerini belirterek, daha sonra sırasıyla *kupon* ve *sinemayı* sevindiklerini belirtmiştir:

“Ödevimi gönderdiğimde alıp almadığınızı elma eklenmişse o sayede anlayabiliyordum.” Öğrenci11,

“Mesela biz orda o elmaları az görünce daha fazla çaba göstermeye başladık. Mesela Öğrenci7’in çok elması var, bizim ondan az elmamız var diyelim. Ondan fazla olması için rekabete başladık.” Öğrenci13,

“Orada başarımızı gözlemledik. Örneğin ne kadar öğreniyoruz onu gördük.” Öğrenci10

“Ben böyle her zaman girmeye başladım. Öğrenci7’nin çok fazlaydı elması. Öğrenci7’ninki gibi insan kendininkinin de fazla olmasını ister. Bunun için de giriyordum ben, yeni ödev eklendi mi diye.” Öğrenci6,

“Elmayı nota tercih ediyoruz. Elmalar benim çok hoşuma gitti.” Öğrenci11

Öğrencilerin videolar hakkındaki görüşleri nelerdir?

Ortalama 10 dakika süren videoların süresinin *normal* olduğunu düşünen kadar *uzun* olduğunu belirten öğrenciler de olmuştur. Sürenin iyi (*normal*) olduğunu düşünenler:

"Benim için çok idealdi." Öğrenci14,

"Sonlardaki videolar uzundu baya bi konuşmuşsunuz. Gerçekten çok sevindim or[a]da. Sohbet etmeniz çok güzeldi. İlk baştakiler kısaydı ama sonradan gerçekten çok güzeldi." Öğrenci4,

"Bence iyiydi çünkü dersi öğrenmemiz için dinlememiz gerekirdi. Hatta buradaki derstekinden daha kısaydı, burada 40 dakika orada 10 dakikaya, bence iyiydi." Öğrenci6

Sürenin uzun olduğunu düşünenler:

"Açık konuşmak gerekirse biraz uzun geliyordu. Çünkü mesela sıkılıyordum ya da vaktim olmuyordu. İlerletiyordum öyle yapıyordum." Öğrenci8,

"Mesela biz internete [internet kafeye] gidiyoz[gidiyoruz]. İnternete gittiğimiz zaman yarım saat süresi oluyo[r]. O yarım saatin 10 dakikası video olunca ödev yapmaya az zaman kalıyo[r]du." Öğrenci3

Öğrencilerin uzaktan eğitim sırasındaki duyuşsal tepkileri neler olmuştur?

Genellikle olumlu duygular hissettiklerini belirten öğrenciler, siteye bağlandıklarında en fazla *merak* duyduklarını (17 öğrenci), daha sonra *heyecan* (7 öğrenci), sonra *öğrenme isteği* (4 öğrenci), *eğlenme* (2 öğrenci), *hayal kırıklığı* ve *korku* (1'er öğrenci) duyduklarını belirtmiştir.

Merak hissedenlerin düşünceleri:

"...Öğretmenim bir de ben çok meraklı dinliyordum acaba bu nasıl olacak nereye koycaz[koyacağız]. O an ödevimi düşünüyordum, başka şeyler ekleyeyim diye." Öğrenci10,

"Ben merakla bekliyordum, pazartesiye ipe çekiyordum acaba öğretmen eğitimi yükledi mi diye?" Öğrenci13,

"Ben de merak. Mesela arkadaşlarımız çok mesaj gönderiyor. Her girdiğimizde değişik değişik mesajlar oluyor acaba kim ne gönderdi." Öğrenci14,

"Öğrenme merakı." Öğrenci15,

"Merak, acaba kim aktif?" Öğrenci8,

"Merak. Bilgi yarışmalarının cevapları yazıyorsunuz ya kimler kazandı?" Öğrenci12

Heyecan duyan öğrenciler:

"Heyecan ve sevinç öğretmenim. Kırmızı elmalar arttı mı azaldı mı?" Öğrenci2,

"Öğretmenim ben heyecanla dinledim. Çünkü çok güzel anlatıyordunuz. Bi[r] de ben o ödevi göndermek için heyecanla dinliyordum." Öğrenci13

Öğrenme isteği duyanların anlatımından bir örnek:

“Ben daha çok öğrenme isteği ..., çünkü mesela her siteye girdiğimde acaba öğretmenimiz bu hafta bize ne öğretecek? ...” Öğrenci16

Eğlendiğini (eğlenceli) belirten öğrencilerden bir örnek: “Çok eğlenerek izliyordum çünkü siz de arada videolarda espri yapıyordunuz. Çok eğleniyordum.” Öğrenci11

Bunun yanında olumsuz duygular yaşayan 2 öğrenci korku ve hayal kırıklığı hissettiklerini şu cümlelerle ifade etmiştir:

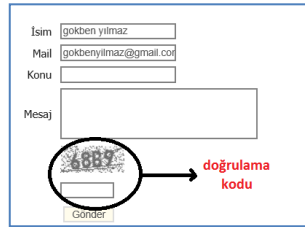
“Mesela bazen Pazar günü gece giriyo[r]dum bazen ödev yüklenmemiş oluyordu. Bazen üzüntü de yaşıyordum.” Öğrenci11,

“Korku. Yapabilecek miyim, yetiştirebilecek miyim diye, yapamıca[m] yapamayacak] mıyım diye.” Öğrenci5

Öğrencilerin önerileri nelerdir?

Doğrulama kodunu çıkarma, site tasarımına katılım, diğer öğretmenlerle iletişim, oyun, Facebook düzeni, chat, müzik dinleyebilme, e-postayı çıkarma

Tüm öğrenciler ziyaretçi defterinde bulunan doğrulama kodunu yazmanın zorluğundan bahsederek, bu özelliğin çıkarılmasını (doğrulama kodunu çıkarma) istemişlerdir.

Şekil 8. Ziyaretçi Defteri Mesaj Yazma Ekranı

“Ziyaretçi defterindeki adımızı soyadımızı yazıyo[r]duk ya onun altındaki şey... [öğretmen: doğrulama kodu] doğrulama kodunu çıkarmak istedim. [Birçok öğrenci hep birlikte: “aynen öğretmenim!"] Bazen unutuyo[r]dum onu. Yolladım zannediyo[r]dum ama...” Öğrenci3

Bunun yanında öğrencilerin birçoğu site tasarımına katılımı istemişlerdir. Kendi resimlerinin yüklenmesi, banner'ın öğrenci seçimine göre değişmesi gibi isteklerde bulunmuşlardır.

“Herkes sıra olurdu, her hafta siteyi tasarlardı sırayla.” Öğrenci9,

“Öğretmenim mesela sitenin kağıt Word'ün yanında boşluklar var ya, onun gibi o boşlukların oraya resimlerimizi koyabilirdik.” Öğrenci14

Üçüncü sırada farklı öğretmenlerle de iletişim kurmak istediklerini (diğer öğretmenlerle iletişim) ve siteye oyun eklenmesini önerdiklerini belirtmişlerdir:

“Farklı öğretmenlerle konuşmak isterdim.” Öğrenci16, “Öğretmenim ben de oyun diyom [diyorum] ama şöyle olsun, bilgisayarla ilgili konuları bir oyunla birleştirme.” Öğrenci15

Birkaç öğrenci de Facebook düzeninde bir web sayfası istediğini, sitede müzik dinleyebilme, chat yapmak istediğini söylemiştir. Bir öğrenci de e-postayı çıkarmak istediğini belirtmiştir.

Aile ve arkadaşlarla, eğitimle ilgili konuşulan konular nelerdir?

Ödevler, elmalar, site ve etkinlikler, icat yarışması, videolar, sertifika, hediye ve ödüller.

Öğrenciler en fazla ödevler hakkında konuştuklarını belirtmişlerdir: “Öğretmenim evimde internet olmadığı için [babam] internet kafeye götürüyordu beni, orada videoları izledikten sonra eve geliyorduk, anneme sürekli anlattığım için eve gelince soruyo[r]du yaptın mı ödevini diye. Güzel oldu mu diye.” Öğrenci1,

“Ödev neydi diye[konuşuyoruz].” Öğrenci12

İkinci sırada *elmalar* hakkında konuşanlar gelmiştir:

“Ben en çok elmalarımın bahsediyorum. Annem genellikle yine elma aldın mı diye soruyordu.” Öğrenci7,

“...Sonra elma konusunu anlattım. Elma konusunu o da beğendi sanırım. Yani abime de anlattım, bilgisayara oturmam gerekiyordu diye, o yönden başlıyordu konu...” Öğrenci5

Üçüncü sırada site ve etkinliklerden bahsedildiğini belirten öğrenciler: *“Siteden bahsediyordum. Mesela abimin yanına gittiğimde, bugün ne oldu sitede anlat bakalım diyordu.” Öğrenci11,*

“Öğretmenim mesela bir arkadaşımız ödev yüklüyorsunuz daha önceden girmiş oluyo[r] diğerlerine hemen haber veriyor. ... Öğretmen 10. Haftayı yüklemiş gibi.” Öğrenci16

Daha sonra ise birer öğrenci *icat yarışması, videolar, sertifikalar, hediye ve ödüller* ile ilgili anne-babaları ve arkadaşları ile paylaşımında bulunduğunu belirtmiştir.

“Öğretmenim ben icat yarışmasında 1. olmuşum, en çok onu anlattım annemlere, şey işte çok sevinmişim...” Öğrenci13,

“Siz bana hediye vermiştiniz soruyu gönderdim diye. Eve götürdüğümde annem sordu, bunu sana kim verdi diye. Ben de ona baya bi[r] uzun süre anlattım.” Öğrenci6

Öğrencilerin kazandığı BT becerileri neler olmuştur?

Bilgisayar kullanımında *temel beceriler* edinen öğrenciler kopyala-yapıştır, sağ tıklama, url adresi gibi bilgileri öğrendiklerini belirtirken, *interneti verimli kullanmayı* öğrendiklerini ve bir öğrenci internet korkusunu yendiğini(*internet korkusunu yenme*) ifade etmiştir.

Temel beceriler edinenler:

“Öğretmenim ben araştırma yaparken sağa tıkladığımda çıkan şeylerin anlamını bilmiyordum onları öğrendim.” Öğrenci10,

“Resim kopyala yapıştır, Word’e ekle bunu öğrendim. Eskiden kaydediyordum oradan alıp yapıştırıyordum. Şimdi Öğrenci10’dan öğrendim resmi kopyala, yapıştır.”Öğrenci13, “Öğretmenim ben daha önceden www’yu bilmiyordum. Onu öğrendim.” Öğrenci3, “Ben WordArt eklemeyi siz öğretirken tesadüfen arka plan eklemeyi öğrendim.”Öğrenci13

İnterneti verimli kullanmayı öğrenenler:

“Öğretmenim ben sizden önce internette çok fazla zamanımı harcıyordum. İnternetin başından kalktığımda böyle gözlerim pörtlemiş gibi oluyo[r]. Onda yenemiyordum kendimi vazgeçemiyordum internetten çok seviyordum oyunları ya da film izlemeyi. Bu şimdi uzaktan eğitim geldikten sonra şimdi videoları izliyorum biraz daha az oyalanmayı, ya da vaktimi boşa harcamamayı öğrendim.”Öğrenci4, “Ben interneti daha verimli kullanmayı öğrendim. Mesela değişik oyun yerine, siteye girip arkadaşlarla konuşup farklı bi[r]şeyler yapmayı öğrendim.” Öğrenci14

İnternet korkusunu yenme başarısını gösteren bir öğrenci: “...siteye mesela girdiğimizde ben biraz korkuyo[r]dum, Facebook gibi şeylerden korkumu giderdim.” Öğrenci3

Öğrencilerin siteye girme sıklığı nedir?

Öğrencilerin %50 si siteye *her gün* girdiğini belirtirken, %30’u *haftada birkaç gün*, %10’u *haftada bir gün*, %10’u *daha az* girdiğini belirtmiştir.

Erişim sıkıntısı yaşayanların oranı nedir?

Öğrencilerin %35’u internet erişim sıkıntısı (*evet*) yaşadığını, %15’i *MS Word programı* sıkıntısı yaşadığını, %15’i bilgisayar evdeki diğer *kardeşe paylaşma* sıkıntısı yaşadığını, %35’i ise herhangi bir sıkıntı yaşamadığını (*hayır*) belirtmiştir.

Eğitime tekrar katılmak isteyenlerin düşünceleri nelerdir?

Bir öğrenci dışında tüm öğrenciler istedikleri bir konuda uzaktan eğitim alma fırsatları olduğunda bunu değerlendirmek istediklerini belirtti.

“Öğretmenim ben hakim olmak istiyorum biliyorsunuz. Bir de babam bağlama çalıyor. Ben de çalmayı çok isterim. Burada Kemalpaşa’da bir kurs olsa bile benim o kadar zamanım yok. Uzaktan eğitimle almak isterdim bu eğitimleri [bağlama ve hukuk alanında]öğretmenim.”Öğrenci4

Eğitimi bırakan öğrencilerin eğitime devam etmeme sebebi nedir?

Uzaktan eğitim uygulamasında 23 öğrenci kayıt edilmiş, 3. ve 4. haftalarda toplam 3 öğrenci eğitimi bırakmıştır. Bu öğrencilerden 2 tanesi internet erişim sıkıntısından dolayı eğitime devam edemediklerini belirtirken, 1 öğrenci de sebep belirtmemiştir. Bu öğrenci sosyalleşememe sıkıntısı yaşayan, ailesi tarafından sosyalleşmesi için rehberlik servisinden yardım alınan bir öğrencidir. Aynı problemi uzaktan eğitimde de yaşamıştır.

Öğrencilerin etkinlik katılım oranları ve öğretmen görüşleri ne olmuştur?

Tablo 1. Öğrenci Katılım-Başarı ve Öğretmen Görüşleri Tablosu

ETKİNLİKLER	KATILIM (ÖĞRENCİ SAYISI)	BAŞARI	ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (MEMOLAR)
1.Hafta (profil resmi ekleme+e-posta gönderme)	23 öğrenci		<i>Öğrenciler profil resmini yüklemeye zorluklar yaşamıştır. E-posta göndermeyi videodan öğrendikleri için sorun yaşanmamıştır.</i>
2.Hafta (bulmaca+mini test)	21 öğrenci	%75	<i>Bulmaca (Hot Potatoes Programı) moodle sistemi üzerinde çalıştırılıyor olsaydı, öğrencinin bulmacayı açması, kullanması kolay olurdu. Öğrenci kendi bilgisayarına verilen linkten bulmacayı indirerek çalıştırmıştır. Dolayısıyla kullanılan eğitim yönetim sistemiyle uyumlu olmadığı için bulmaca uygulama dosyası, öğretmen bulmaca sonuçlarına ulaşamadı, bu etkinlik üzerinde tam bir kontrol sağlayamadı. Mini test sonucunda %75 başarı oranı sağlandı. Öğrencilerden alınan geri bildirimde test yönteminin Bilişim Teknolojileri dersinin kazanımlarını ölçmede uygun olmadığı kararına varıldı. Çalışmadaki diğer mini testler ve bulmacalar kaldırıldı.</i>
3.Hafta (göster-yaptır tekniği ile etkinlik yapıldı)	19 öğrenci	%100	<i>Öğrenciler başarılı bir şekilde videoda anlatılan etkinliği yaparak, öğretmenin e-posta hesabına ödevlerini gönderdi. Bu hafta ilk defa kırmızı elma tablosu oluşturularak, 3 hafta boyunca kazanılan elmalar tabloya yerleştirildi. Okulda öğrencilere kırmızı elma dağıtıldı. Öğrencilerle komik bir kırmızı elma videosu hazırlanarak anasayfada yayınlandı.</i>
4.Hafta (göster-yaptır tekniği ile icat yarışması etkinliği yapıldı)	21 öğrenci	%100	<i>Öğretmenin e-posta hesabına gönderilen etkinlikler, bir yarışma sayfası oluşturularak, bu sayfada oylanmak üzere yayınlandı. Öğrencilerin çok heyecanlı olduğu gözlemlendi. Yarışma sonucunda kazananlar duyuruldu ve elma ile ödüllendirildi. Haftaya işlenecek konuyu anketten oylamaları istendi. Kırmızı elma tablosu güncellendi. 10'dan fazla elması olan öğrencilerle bilgisayar laboratuvarında sinema saati yapıldı.</i>
5.Hafta (göster-yaptır tekniği ile etkinlik ve 15 soruluk ara sınav yapıldı)	Etkinlik 20 öğrenci Ara Sınav 19 öğrenci	Etkinlik %100- Ara Sınav %72	<i>Anket sonucuna göre seçilen konu "Tablo Ekleme" idi. Öğrenciler haftalık ders programlarını yaptılar. Öğretmene gönderilen etkinlikler çıktısı alınarak odalarına asmaları için öğrencilere verildi. Sınav 10 tane çoktan seçmeli, 5 adet doğru-yanlış tipi sorudan oluşmaktaydı. Kullanılan eğitim-yönetim sisteminde sınav soruları hazırlanırken teknik problemler yaşandı. Kırmızı elma tablosu güncellendi.</i>

Tablo 1 (Devam). Öğrenci Katılım-Başarı ve Öğretmen Görüşleri Tablosu

ETKİNLİKLER	KATILIM (ÖĞRENCİ SAYISI)	BAŞARI	ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (MEMOLAR)
6.Hafta (göster-yaptır tekniği ile etkinlik ve bir bilgi yarışması yapıldı)	23 öğrenci	%100	<i>Konu anket sonucuna göre belirlendi. Öğrencilerin konuyu kendilerinin belirlemesinden mutluluk ve gurur duyduğu gözlemlendi. Öğrencilere videodan önce ders sayfasında bir soru yayınlandı ve sorunun videonun içinde saklı olduğu söylendi. Cevabı e-posta ile gönderen 1.,7.,13.,19. öğrenciye sürpriz hediyeler verileceği duyuruldu. Etkinliğe katılım güzeldi, öğrencilerin çok heyecanlı olduğu gözlemlendi. Kırmızı elma tablosu güncellenerek, elmalar kupona çevrilip kuponlar dağıtıldı. Öğrenciler kuponla kantinden alışveriş yaptı. 5 elma=1 kupon, her etkinlik ortalama 2-3 elma kazandırmıştır.</i>
7. Hafta	20 öğrenci	%100	<i>Konu anket sonucuna göre belirlendi. 20 öğrenci toplam 70 tane etkinlik göndermiştir. Ekstradan gönderilen her ödev için 1 elma hediyesi öğrencileri elma kazanma rekabetine sokmuştur. Öğrenciler ödev kapağı hazırlayarak bu ödevin öğretmenden çıktısını alıp, diğer ders ödevlerinde kullanmışlardır. Kırmızı elma tablosu güncellendi.</i>
8.Hafta (göster-yaptır tekniği ile etkinlik yapıldı)	20 öğrenci	%100	<i>Konu anket sonucuna göre belirlendi. Bu hafta bir öğrenci(Öğrenci8) ders videosu yayınlanmadan anket sonuçlarına bakarak haftaya işlenecek konuyu öğrenip, internetten araştırıp yaparak öğretmene göndermiştir. 20 öğrenci toplam 27 etkinlik göndermiştir. Öğrencilerden videoda anlatılan konuyu öğrendiğini gösteren, kendini, hayallerini, ailesini, arkadaşlarını tanıtan bir word belgesi hazırlamaları istenmiştir. Öğrenciler bu etkinliği çok severek yapmışlardır. Kırmızı elma tablosu güncellendi.</i>
9.Hafta (göster-yaptır tekniği ile etkinlik yapıldı)	20 öğrenci	%100	<i>Konu anket sonucuna göre belirlendi. Anneler günü ile ilgili bir belge hazırlandı. İsteyen öğrenciler öğretmenden çıktısını alarak annesine hediye etti. Kırmızı elma tablosu güncellendi.</i>
10.Hafta (göster-yaptır tekniği ile etkinlik yapıldı)	18+2(geç gönderdi)	%100	<i>Konu anket sonucuna göre belirlendi. Öğrenciler diyagram konusunu şekiller ve renklerinden dolayı severek işledi. Fakat 23 nisan tatili ve öğretmenle öğrencilerin 1 hafta yüzyüz görüşmemesi öğrencilerin katılımında azalmaya sebep oldu. Kırmızı elma tablosu güncellendi.</i>

Tablo 1 (Devam). Öğrenci Katılım-Başarı ve Öğretmen Görüşleri Tablosu

ETKİNLİKLER	KATILIM (ÖĞRENCİ SAYISI)	BAŞARI	ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (MEMOLAR)
11.Hafta (göster-yaptır tekniği ile etkinlik yapıldı)	20 öğrenci	%100	<i>Geçen hafta katılmayan 2 öğrenci bu hafta iki etkinliği de yaparak gönderdi. Kırmızı elma tablosu güncellenerek, öğrencilere kuponları dağıtıldı.</i>
12.Hafta (sergi-sertifika)	20 öğrenci		<i>Okulda bir tören düzenlenerek 20 öğrenciye sertifika dağıtıldı. Öğrencilerin tüm yaptığı etkinlikler bir sergi ile aileler ve diğer öğrencilere sergilendi. Öğrenciler yaptıkları çalışmalar ve kendileri ile gurur duydu.</i>

SONUÇ

Yetişkin eğitimi için daha uygun olduğu belirtilen e-öğrenme ortamlarının bu çalışma ile küçük yaş grubundaki uygulaması gerçekleştirilmiştir. Bulgulardan varılan sonuç şunu gösteriyor ki, eğer öğretmen motiveli bir şekilde uzaktan eğitim uygulamasını gerçekleştiriyorsa öğrenci de bu motivasyondan olumlu anlamda etkilenecek uzaktan eğitimde başarılı ve olumlu öğrenme yaşantıları edinebilmektedir.

Çağımızın çocukları, bebekleri her türlü teknolojik aygıtla hayatı kolaylaştıran bir çevrede büyümektedir. Yapılan birçok araştırma çocukların anne babalarından çok daha iyi bilgisayar, internet ve diğer iletişim araçlarını kullanabildiklerini göstermektedir (Anastasiades, P.S. Vitalaki, E. Gertzakis, N. 2008, s.1535). Bu da çocukların uzaktan eğitimde yer alan teknolojileri kullanma konusundaki adaptasyon süreçlerinin zorluğunu, yetişkinlere kıyasla daha aza indirmekte, onlar için önemli bir fırsata dönüştürmektedir.

Bir öğretmen için uzaktan eğitimde aşılması gereken önemli sorun “motivasyon” olmaktadır. Eğitim ne kadar planlı olsa da mekân planlı olmadığı için öğretmen denetiminden uzak bir ortamda öğrenciyi ekran başına bağlamak zorluk teşkil etmektedir. Çevrede öğretmenin direkt kontrol edemediği birçok uyarının bertaraf edilmesi için öğretmen, eğitimi diğer uyarıcılardan daha çekici hale getirmek zorundadır. Bu çalışmada da görüldüğü üzere uzaktan eğitimde öğretmen öğrencinin yalnızlık hissetmesi, teknoloji erişim sıkıntısı yaşaması, teknik problem yaşaması ve öğretmenle yeterince etkileşime girememesi sorunları ile başa çıkmak zorundadır. İşman (2011) uzaktan eğitimin sınırlılıklarını şu şekilde sıralamaktadır: bilişim teknolojileri alt yapısı sorunları, grupta çalışabilen öğrencilerde başarısızlık, geri bildirim zamanında olamaması sebebiyle yanlış veya eksik öğrenmeler, bilişim teknolojilerine erişim sıkıntısı, asosyalleşme, iletişimsizlik, uygulamaya dönük derslerden yeterince yararlanamama (s.29-30). Bu çalışma bilişim teknolojileri dersi için beceri geliştirmeye yönelik, uygulamaya dönük etkinliklerin uzaktan eğitimde gerçekleştirilebildiğini ortaya koymaktadır.

Bu eğitimde pekiştiricilerin, yarışmaların, öğretmenin samimi bir dil kullanımının (makine hissini ortadan kaldırmak için), öğrenilen bilgilerin hayata transferine olanak sağlamanın, notun olmamasının, merak ve heyecan duygusunu tetikleyen etkinliklerin öğrenci motivasyonunu sağladığı,

öğrenme isteğini arttırdığı düşünülmektedir. Öğrencilerin merak, heyecan ve öğrenme isteği duygularını tetikleyen etkinlikler, öğrencilerin daha motiveli olarak eğitime ve verilen görevlere sorumluluk hissetmesine neden olmuştur.

Tasarlanan eğitim ortamında öğrenci pasif bir dinleyici olmaktan çıkarılarak olumlu duygularının harekete geçirilmesi, öğrencinin güdülenmesini arttırmak gerekmektedir. Dersler adım adım verilerek öğrencinin bir sonraki adımda ne öğreneceği, ne ile karşılaşacağı merakı uyandırılmalıdır. Etkinlikler ve ödevler hayata dönük olmalıdır ki öğrenci öğrendiği bilgiyi işlerken bilişsel süreçlerinde anlamlı şemalar kurabilsin ve bu şemaları var olan diğer şemalarıyla ilişkilendirebilsin. Edinilen bilgi eğer kullanılmıyor ise ezberden öteye geçememekte ve kısa zaman içerisinde unutulmaktadır. Bu çalışmada da görüldüğü üzere uzaktan eğitimde öğrenciler daha çok merak, heyecan, rekabet ve mizah içeren etkinlikleri beğenmişlerdir. Öğrenme etkinliğinin oyunlaştırılması, oyunun üzerindeki öğrenci kontrolü (yarışmalarda oylama, işlenecek konuyu seçme gibi) öğrencilerde öğrenme isteğini tetiklemiştir. Çünkü her yeni öğrendiği bilgi onu somut ve soyut anlamda bir adım ileriye taşımıştır. Bu noktada pekiştireçler ve öğrenmenin günlük hayata transferi büyük önem arz etmektedir. Öğrenci kırmızı elma kazanarak hem arkadaşlarıyla yarışmakta (oyun) hem de öğrencilerin de ifade ettiği gibi ne kadar öğrendiklerini yani başarılarını gösterir bir dönüt sağlamaktadır. Bir diğer nokta da öğrencinin bilgiyi kullanabilmesidir. Örneğin öğrencinin öğrendiği "WordArt" özelliğini ödev kapağı hazırlarken kullanabilmesi, onun o bilgiyi işe yararlık bakımından daha değerli, ilgi çekici görmesini sağlamaktadır.

Bu çalışmada öğrencinin eğitime devam isteğini oluşturan etmenler şöyle çıkmıştır: öğrenme isteği, eğitimi keyifli ve eğlenceli bulma, boş zamanları değerlendirme, öğretmeni memnun etme ve bilgisayar kullanmayı sevme. Öğrenme isteği ve eğitimi keyifli ve eğlenceli bulma bir birini etkileyen etmenlerdir. Bilgisayarı kullanmayı sevme, bu eğitime öğrencinin ilgi alanına giren hobi gözüyle baktığını göstermektedir. Öğretmeni memnun etme isteği ise öğrencinin öğretmenle kurduğu iletişimin sevgi bağı ile ilgili olmaktadır. O halde bu yaş grubundaki öğrencilerin %100 uzaktan yürütülen bir eğitimle bu şekilde bir başarı sağlamaları mümkün değildir. Öğrencinin öğretmenle diyalogunun makine üzerinden bir ilişkiden öte daha samimi yüz yüze olması gerekmektedir.

Öğrenciler eğitimin olumlu özelliklerini alanyazını destekler biçimde:

1-Tekrar şansı vermesi 2- Bireysel çalışma imkânı tanınması 3- Sanal olması 4-Anında dönüt alma 5- Araştırmaya yönlendirme 6- Boş zamanları değerlendirme 7- Zaman ve mekandan bağımsız çalışabilme 8- İnternetteki kötü içeriklere alternatif olma şeklinde belirtmişlerdir.

Yine bu araştırma sonucunda 10 dakikalık videoların 11-12 yaş grubu için uzun bir süre olduğu 5 ve 6 dakikayı geçmeyen videoların tercih edilmesi gerektiği, videolarda kullanılan dilin samimi ve öğrenciye hitap eder tarzda (makine hissi vermeyen) olması gerektiği sonucuna varılmıştır. Youtube'a yüklenen videoların herhangi bir teknik problem yaratmadan ortalama bir internet bağlantı hızında kolayca yüklenebildiği ve izlenebildiği görülmüştür.

Öğrenciler çok dikkat dağıtmayan fakat renkli, resimlerin kullanıldığı bir sanal ortamı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Chat, ziyaret defteri, forum gibi öğrencilerin kendi aralarında iletişim kurmalarını sağlayan web araçları öğrencilerin eğitimde daha etkileşebildikleri, sosyalleşebildikleri, keyif aldıkları

ortamlar yaratmaktadır. Uzaktan eğitimle ilgili önerileri sorulduğunda öğrenciler en fazla site tasarımına katılmak istediklerini belirterek, kendilerine ve sınıflarına ait daha çok resim kullanılmasını istediklerini ifade etmişlerdir. Facebook düzeninde kullanıcı profillerinin olmasını talep eden öğrenciler, araştırmacıya bu tarz bir eğitimin Facebook ortamında yapılmasının eğitim yönetimi sistemi kullanımı ve sağladığı avantajlar bakımından hem eğitime hem de öğrenciye avantajlar sağlayacağı fikri vermiştir. Öğrenci böylece sistem üzerinde daha fazla kontrole sahip olacak, profil sayfasını daha zengin görsellerle düzenleyerek kendini ifade edebilecek ve dolaylı olarak facebook, twitter, FriendFeed gibi sosyal paylaşım sitelerinin yararlı kullanımı hakkında farkındalık kazanacaktır.

KAYNAKÇA

- Anastasiades, P.S. Vitalaki, E. Gertzakis, N. (2008). Collaborative learning activities at a distance via interactive videoconferencing in elementary schools: Parents' attitudes. *Computers & Education*, 50(2008), 1527–1539.
- Çelik, F. (2006). *Türk Eğitim Sisteminde Hedefler ve Yeni Hedeflerdeki Yönelimler*. Mehmet Akif Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 11. Sayı, 1-15. [Online]: <http://efd.mehmetakif.edu.tr/arsiv/sayi11/1-15.pdf> adresinden 15 Mayıs 2013 tarihinde indirilmiştir.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi
- Glesne, C. (2013). *Nitel Araştırmaya Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Oral, B. Yağcı, E. Çelik, L. Başboğaoğlu, U. Ateş, A. Erişen, Y. Çeliköz, N. Tekinarslan, E. Taşlı, H. Editör: Demirel, Ö. Altun, E. (2012). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi
- Yıldırım, A. Şimşek, H. (2012). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık